

ETHISCHE CODE D 1620, 1630 en 2170

TWEEDE LUIK

I – INLEIDING

**Het Rotarydevies luidt: ‘Dienstbaarheid boven eigenbelang’.
Maar niet om het even hoe of tegen om het even welke prijs.**

Dit tweede luik van de ethische code wil de ethische principes voorstellen die de Rotariërs moeten leiden bij de uitoefening van hun sociale, humanitaire en filantropische acties. Zij omschrijft, preciseert en definieert deze ethische principes en brengt een aantal essentiële waarden in herinnering die aan de basis liggen van de humanitaire acties van de clubs, van de Rotary Foundation, van de districten en van de interdistrictsorganisaties, alsook van de Rotary-vzw's.

De Rotariërs van onze drie districten ontvingen reeds een eerste luik van de ethische code bij het nummer van *Rotary Contact* van juni 2007. Dat bevatte de algemene principes en hun specifieke toepassing in het kader van onze activiteiten voor de jeugd.

Deze brochure heeft uiteraard niet tot doel als ‘wetboek’ te fungeren. Zij moet integendeel reflectiemateriaal bieden aan alle Rotariërs die vrijwillig en grootmoedig meewerken aan sociale, humanitaire en filantropische acties en hun daarin bijstaan.

Bovendien hopen wij op die manier Rotariërs van goede wil aan te moedigen die nog niet deelnemen aan sociale, humanitaire en filantropische acties. Hopelijk vervoegen zij hen die al actief zijn op deze domeinen, in hun club, in het district, bij de Rotary Foundation en in het kader van de Rotary-vzw's.

II – HERHALING VAN ENKELE DEFINITIES

Moraal: de heersende zeden en gebruiken van de menselijke handelingen die in een maatschappelijke context als correct en wenselijk worden aanzien.

Ethiek: praktische filosofie die zich bezighoudt met de kritische bezinning over het juiste handelen.

Deze definitie wordt door onze vrienden van Rotary Frankrijk uitstekend becommentarieerd in het tijdschrift *Le Rotarien* van september 2007:

‘La morale est constituée de l’ensemble des normes propres à un groupe social ou à un peuple à un moment donné de son histoire. La morale souvent exprimée sous forme d’interdits (« Tu ne tueras point »), impose, commande.

L’éthique traduit une intention de comportement, de rapport à l’autres à partir de principes de vie, tout d’abord individuels avant d’être intégrés dans un corpus collectif de même contenu. L’éthique a connu de nombreuses transformations au cours de son histoire. De la période antique dominée par les éthiques de la vertu (considérée comme un juste milieu entre deux contraires : par exemple le courage entre la témérité et la lâcheté) prônées par les philosophes grecs (Platon, Aristote...) jusqu’à l’éthique du devoir initiée par Kant.’

III – DE ACTUALITEIT VAN ETHIEK BINNEN ROTARY

De initiatieven van sommige clubs en de discussies tijdens assembly’s en conferenties tonen ruimschoots aan dat veel leden interesse hebben voor een grondige uitdieping van morele vraagstukken, niet alleen binnen Rotary International maar ook in het beroepsleven, wat, zoals u zich zult herinneren, één van de pijlers was van de oprichting van onze serviceclub door Paul Harris.

‘Rotariërs zijn professionals, leidinggevend en die door hun gelijken zijn uitgekozen om de kwaliteiten en bekwaamheden waarvan zij bij hun activiteiten blijf geven. Deze activiteiten vereisen velerlei contacten, waardoor een netwerk ontstaat en onderhouden wordt van mensen die zelf ook beslissingsmacht hebben, t.t.z. bekwaam zijn om invloed uit te oefenen met het oog op een bepaald resultaat. Het aanwenden van die kwaliteiten buiten het professionele leven en het gebruikmaken van dit invloedrijke netwerk is voor Rotariërs een middel om zich ten dienste te stellen van de gemeenschap.

Een juiste inschatting van de wereldproblemen, van het divers onevenwicht dat bepaalde sociale of bevolkingsgroepen de toegang tot een kwalitatief leven belet of bemoeilijkt, moet voor de Rotariërs een natuurlijke aanleiding zijn om te trachten het lot van deze minderbedeelde evenmens te verbeteren.

Een hoogstaande ethiek in acht nemen bij de uitoefening van om het even welk beroep... Deze regel is een constante sinds de oprichting van Rotary en is ontstaan in de periode waarin Paul Harris in Chicago wanhopig een vertrouwensrelatie probeerde op te bouwen met handelaars, zoals hij die kende uit zijn jeugd in Vermont. In 1912 schreef hij: ‘Voor een Rotariër is iemands onderneming zijn beste en meest authentieke uiting. Als hij eerlijk is in zijn beroepsleven, is de kans zeer groot dat hij dit ook is in zijn persoonlijk leven.’¹

Hetzelfde onderwerp werd op magistrale wijze aangehaald door één van de directors van Rotary International 2005-06, Robert Stuart, tijdens het Institute dat plaatsvond van 8 tot 11 november 2007 in het Italiaanse Sorrento.²

Hij besloot zijn toespraak als volgt:

‘In de huidige sfeer van schandalen en machtsmisbruik moeten wij als Rotariërs een primordiale rol spelen in de verdediging van onze principes. Het embleem waarmee wij ons tooien moet voor elk van ons een voortdurende herinnering zijn aan onze verantwoordelijkheden en moet anderen vertrouwen geven opdat ze denken:

U bent een Rotariër. Ik kan u vertrouwen.’

¹ Uittreksel uit de bijlage bij ‘Le Rotarien’, nr 649, september 2007 – overgenomen met toestemming

² De integrale Engelse tekst van de toespraak van Robert Stuart vindt u in bijlage 1 van deze brochure

Het feit dat onze Franse vrienden een belangrijk document gewijd hebben aan ethiek, dat onze Nederlandse vrienden workshops hebben georganiseerd over de beleving van ethiek in hun clubs en de acties die zijn hieromtrent hebben opgezet (voor een beschrijving, zie bijlage 4) en dat hoofdstuk 19.020.07 van het recentste Procedurehandboek een hele tekst bevat over de ethiek van districtsgouverneurs toont aan hoezeer men zich binnen Rotary wil inzetten om de ethiek binnen onze serviceorganisatie nog te bevorderen (zie Engelse tekst uit het Procedurehandboek in bijlage 3). De actieve deelname van de Rotariërs aan de ethische comités van onze districten bevestigt deze interesse.

IV – DE ETHISCHE WAARDEN VAN ROTARY

1. Het Criterium van de Vier Vragen.

Het respect voor de regels i.v.m. deugdelijkheid en tact bij de uitoefening van om het even welk beroep en de toepassing van het dienstideaal in het persoonlijke, professionele, sociale en burgerlijke leven van de Rotariër worden uitgedrukt in het Criterium van de Vier Vragen.

Zie hier wat dit zegt :

Met betrekking tot wat we denken, zeggen en doen:

Is het waar?

Is het billijk voor alle betrokkenen?

Bevordert het onderling vertrouwen en vriendschap?

Komt het alle betrokkenen ten goede?

Als waarheid kan men beschouwen: de afwezigheid van al dan niet opzettelijke leugens, het eerbiedigen van een gegeven woord en van expliciete of impliciete akkoorden tussen twee partijen.

Etymologisch gezien stamt het woord ‘loyaal’ van ‘loi’, en betekent het ‘in overeenstemming met de wet’. Nochtans is alles wat legaal is niet noodzakelijk moreel verantwoord; ook de noties openhartigheid, trouw en eerlijkheid spelen hierin een rol.

Het zoeken naar een consensus, naar een wederzijds akkoord is te verkiezen boven een systematische procedure. Dit bevordert de vriendschappelijke verstandhouding en harmonieuze contacten.

Men moet erop toezien dat de belangen en rechten van iedereen gevrijwaard worden, ook van de zwaksten. Men moet zich bijgevolg afzetten tegen elke vorm van manipulatie en favoritisme en rekening houden met alle betrokken partijen.

Aangezien vertrouwen de basis vormt voor elk duurzaam professioneel handelen, moet dit eveneens een belangrijke plaats innemen in ons privé- en sociaal leven.

2. Respect voor het gegeven woord.

Dit is uiteraard van toepassing voor de Rotariërs, maar ook voor alle vrijwilligers die betrokken zijn bij een Rotaryactiviteit en zal ook bijgebracht moeten worden aan de jonge begunstigden van de programma's.

3. Verantwoordelijkheidszin.

De programmaverantwoordelijken en de Rotariërs die met hen samenwerken staan ervoor in dat de hun toevertrouwde taken uitgevoerd worden binnen de afgesproken termijnen en voorwaarden. Wanneer ze, om een ernstige reden, de taak die zij aanvaard hebben niet kunnen uitvoeren, verwittigen zij onmiddellijk de programmaverantwoordelijke of – indien het om de programmaverantwoordelijke zelf gaat – de districtsgouverneur om zonder dralen hun vervanging te regelen. Alle verantwoordelijken houden de belangen van de begunstigden voor ogen en volgen hun activiteiten op tijdens de gehele duur van het programma.

4. Zorg om het imago van Rotary

Bij alles wat zij doen, waken de verantwoordelijken van Rotary International erover een positief beeld van onze organisatie te verspreiden. Zij staan er eveneens voor in dat alle prestaties van Rotariërs, alsook deze die eventueel toevertrouwd kunnen worden aan derden, enkel ten dienste staan van het doel van het programma waarvoor zij verantwoordelijk zijn. Het is noodzakelijk dat zij het district, de clubs van hun district maar ook en vooral het grote publiek inlichten over hun acties.

V – INHOUD VAN DIT LUIK

- VI Ethiek binnen Rotaryclubs
- VII Ethiek bij interclubacties
- VIII Ethiek van de Rotary Foundation
- IX Ethiek in de Rotaryverenigingen
- X Ethiek in de fondsenwerving
- XI Ethiek in het vrijwilligerswerk
- XII Ethiek en communicatie
- XIII Ethiek van Rotariërs buiten hun clubs

- Bijlagen:
 1. Toespraak van Robert Stuart op het Institute van Sorrento in 2007
 2. De wet op het vrijwilligerswerk
 3. Ethische code van de Rotary Foundation
 4. De ervaring in Nederland

VI – ETHIEK BINNEN ROTARYCLUBS

De voorzitter van een Rotaryclub moet erop toezien dat de ethische aanbevelingen en het Criterium van de Vier Vragen, dat de Rotariërs hebben onderschreven, algemeen worden aanvaard en nageleefd.

Deze aanbevelingen staan duidelijk in de statuten van de Rotaryclub en in het huishoudelijk reglement en ze lijken ons evident. Daarom willen wij dit hoofdstuk wijden aan de sociale, humanitaire, educatieve en filantropische acties die elke club moet voeren.

Het behoort tot de taken van elke Rotaryclub om jaarlijks één of meer sociale, humanitaire educatieve of filantropische acties te organiseren. De meest efficiënte acties zijn deze waarvoor alle clubleden zich persoonlijk inzetten door hun tijd en energie te wijden aan hulpbehoevenden.

Zoveel mogelijk leden moeten bijdragen tot het succes van deze acties, die trouwens herhaaldelijk aan bod moeten komen op de statutaire vergaderingen, en – indien dit bestaat – in het clubblad.

De begunstigden bevinden zich bij voorkeur op het grondgebied van de club, die met de actie tegemoet dient te komen aan welomschreven noden.

Daarom moet de club:

1. de noden binnen de gemeenschap evalueren aan de hand van alle beschikbare informatiebronnen;
2. projecten bedenken en verwezenlijken die een efficiënte oplossing bieden voor de heersende problemen;
3. gebruikmaken van de bekwaamheden van Rotariërs op alle niveaus (club, district, commissies en RI-werkgroepen) en een beroep doen op de beschikbare middelen bij RI en de Rotary Foundation;
4. in de mate van het mogelijke de hele gemeenschap bij de actie betrekken (Procedurehandboek 2004, hoofdstuk 4, pagina 61).

Het Procedurehandboek vraagt de clubs erover te waken dat zij niet betrokken geraken bij fondsenwervingscampagnes die afbreuk kunnen doen aan hun imago of hun reputatie kunnen schaden. (PHB 9.030)

De regels die verder aan bod komen in de paragraaf over fondsenwerving vermelden de noodzaak om duidelijk het doel van de collecte te omschrijven en nauwkeurig te omschrijven waaraan het geld precies besteed zal worden.

‘Het volstaat niet om het goede te doen. Men moet het goed doen.’ Denis Diderot.

VII – ETHIEK BIJ INTER-CLUBACTIES

Soms is het voor een club onmogelijk een geplande actie alleen uit te voeren – ofwel omdat de club te weinig leden telt, ofwel omdat het om een zeer grootschalige actie gaat. De club kan dan een beroep doen op andere clubs, meestal uit de eigen regio.

De verdeling van de taken, het te investeren bedrag en de eventuele verdeling van de winst over verschillende begunstigden moeten klaar en duidelijk worden afgesproken vooraleer een beslissing te nemen.

Bij de verwezenlijking van interclub-acties mag men ook niet uit het oog verliezen dat men naast de hulp aan het sociale, humanitaire of filantropische doel, ook de rol, de geest en de filosofie van Rotary moet promoten bij de begunstigden en het grote publiek.

VIII – ETHIEK BIJ DE ROTARY FOUNDATION

De Rotary Foundation is het type voorbeeld van de toepassing van ethiek binnen Rotary. Zij omschrijft haar acties in alle duidelijkheid: 'Door duidelijke doelen te stellen kunnen we onze prioriteiten bepalen, ons organiseren, beslissingen nemen en onze dromen verwezenlijken. Van onze doelstellingen gaat een grote kracht uit, want ze zijn duidelijk en realistisch. Ze kunnen ons motiveren en tot actie laten overgaan. Duidelijke doelstellingen leveren ons een kader om onze resultaten te kwantificeren en kunnen bijgesteld worden om de verwezenlijkingen van onze organisatie te weerspiegelen.

Het behoort niet tot de intenties van de auteurs van dit tweede luik van de ethische code om aanwijzingen of aanbevelingen te geven aan de verantwoordelijken van de Rotary Foundation in onze districten. Zij hebben een opleiding gekregen en zijn in functie getreden gewapend met een goede kennis van de ethische code van de Foundation. Deze paragraaf heeft enkel tot doel de Rotariërs beter te informeren over de ethische regels waaraan de verantwoordelijken zich houden, de acties van de Foundation beter bekend te maken en zo nog meer steun te verzamelen.

(Bijlage drie bevat de Engelse versie van de ethische code van de Rotary Foundation.)

IX – ETHIEK IN DE ROTARYVERENIGINGEN

In onze drie districten zijn een aantal verenigingen zonder winstoogmerk opgericht om specifieke acties te organiseren die gesteund worden door alle clubs. Hoewel ze onrechtstreeks deel uitmaken van Rotary International, handelen ze op een onafhankelijke manier.

Het is dus normaal dat de ethische waarden die de activiteiten van de districten, de clubs en alle Rotariërs schragen, ook van toepassing zijn voor onze vzw's.

De voorzitters, bestuurders en alle Rotariërs die actief zijn binnen de vzw's van Rotary International moeten zich uiteraard laten inspireren door ethische gedragsregels bij het beheer van hun vereniging om het positieve imago van Rotary te beschermen en te verbeteren. Zij moeten zich ook steeds onderwerpen aan de geldende wetgeving in België of het Groothertogdom Luxemburg, en meer bepaald aan de wetten en decreten betreffende de vzw's en in het bijzonder aan deze betreffende fiscale voordelen voor donateurs.

Zij moeten de reglementen van Rotary International volgen.

Hoewel zij onafhankelijke organismen zijn met hun eigen statuten, reglementen en beheersorganen, moeten de vzw's de richtlijnen van de districtsgouverneurs volgen.

De leidinggevendenden van deze verenigingen mogen hun functie nooit gebruiken om hun persoonlijk prestige te verhogen of om eender welk voordeel te verkrijgen voor henzelf of hun naasten. Zij zorgen voor doelmatige activiteiten en beheren de vereniging als een goede huisvader. Zij leggen de grootste omzichtigheid aan de dag bij hun beslissingen.

Zij zorgen ervoor dat hun activiteiten in volledige transparantie verlopen, zowel voor de acties die de vereniging voert als voor haar financieel beheer. Deze transparantie moet in de eerste plaats verzekerd worden ten aanzien van de gouverneurs en de districtscomités maar vervolgens ook ten aanzien van alle Rotaryclubs van de betrokken districten.

Zij stellen een duidelijke, schriftelijke en transparante politiek op inzake eventuele kostenvergoedingen, zowel voor de leden van de beheersorganen als voor de vrijwilligers die hen bijstaan.

X – ETHIEK IN DE FONDSENWERVING

Lid zijn van Rotary betekent eerst en vooral de persoonlijke en actieve inzet van de Rotariër, via deelname aan acties. Maar meestal zijn er tevens financiële middelen nodig om een project te steunen.

Wat ook de herkomst is van deze middelen (mecenaat, sponsors, privé-giften, manifestaties, overheidssteun), de inzameling ervan moet gebeuren met respect voor de waarden van Rotary.

Dezelfde principes moeten eveneens toegepast worden bij vragen tot deelname aan de financiering van acties gesteund door de Rotary Foundation in het kader van vereenvoudigde districtstoelagen, individuele toelagen, Matching Grants of 3H-toelagen.

Zij zijn ook van toepassing wanneer een club, of meerdere clubs samen, een district, of meerdere districten samen, een actie organiseren om een sociaal project te steunen.

Tevens gelden zij voor de verenigingen zonder winstoogmerk Rotary Belux Services, NVSG, de NGO, ZZG, BRESA en STUDAX.

Het zou goed zijn dat alle satellietverenigingen van Rotary in onze districten, zoals Rotaract, Interact, Inner Wheel, Probus en de vriendenkringen zich zouden laten inspireren door deze aanbevelingen om hun eigen ethische codes op te stellen.

Een ethische houding is van fundamenteel belang wanneer men een beroep doet op Rotariërs van de eigen club, op leden van andere clubs, op personen buiten onze organisatie en/of op industriële of commerciële bedrijven of op de overheid.

Wij raden de clubs aan om matigheid aan de dag te leggen wanneer zij een beroep doen op andere clubs, om de vriendschapsbanden tussen hen niet in gevaar te brengen.

Respect voor ethische principes is essentieel bij fondsenwervingen om het goede imago van de club en dat van Rotary International te behouden.

Daardoor vermijdt men ook dat eventuele latere fondsenwervingen in gevaar worden gebracht, niet alleen voor de club, het district of de vereniging, maar voor heel Rotary.

Het is noodzakelijk volgende aanbevelingen in acht te nemen:

1. Geef duidelijke, precieze, volledige en kwalitatieve informatie: omschrijf de reden en het einddoel van de fondsenwerving, de kwalitatieve en kwantitatieve doelstellingen en de bestemming van het geld. Leg steeds duidelijk uit hoe en voor welke operatie de ingezamelde fondsen gebruikt zullen worden. Vermijd in elk geval vage formuleringen, zoals ‘ter ondersteuning van de sociale werken van de club of van Rotary-acties’. De schenkers, of zij nu Rotariër zijn of niet, hebben recht op correcte en volledige informatie over wat er met het geld gebeurt dat zij hebben gestort. In de communicatie mag men nooit inspelen op schuldgevoel, persoonlijke winst voorspiegelen of rechtstreekse of onrechtstreekse verplichtingen opleggen om giften te krijgen.

2. Zorg voor volledige financiële transparantie: houd een degelijke boekhouding bij, gecontroleerd door bekwame specialisten. Zorg ervoor dat de rekeningen beschikbaar zijn voor de schenkers en de begunstigden van uw acties.
3. Wees streng in de selectie van de vorm van fondsenwerving: vermijd onder meer commerciële activiteiten die in tegenspraak zouden kunnen zijn met de doelstellingen van de acties of die van Rotary.
4. Leg de vergoeding van externe medewerkers vast: laat deze nooit afhangen van de opbrengst van de fondsenwerving.
5. Respecteer de waardigheid van de begunstigden: zorg ervoor dat de begunstigden van de actie steeds op een positieve manier voorgesteld worden.
6. Respecteer het privé-leven: waak over de vertrouwelijkheid van uw donateurbestand, behalve als zij de actie steunen door bijvoorbeeld publiciteit te plaatsen in programmaboekjes van manifestaties. De bestanden mogen nooit verkocht, verhuurd of uitgewisseld worden.
7. Zeg steeds de waarheid: zorg ervoor dat documenten voor de donateurs, communiqué's en websites steeds waarachtige en eerlijke informatie bevatten.
8. Respecteer de wetten en de gebruiken: volg uiteraard steeds de wetten en gebruiken die gelden voor een ethische fondsenwerving.

XI – ETHIEK IN HET VRIJWILLIGERSWERK

Een sociale, humanitaire of filantropische actie mag - zelfs onrechtstreeks - geen enkel persoonlijk voordeel opleveren voor een Rotariër die eraan meewerkt, of voor zijn/haar naasten of bedrijf.

Alle activiteiten moeten steeds uitgaan van een vrijwillige inzet.

De eventuele terugbetaling van opgelopen kosten moet onderworpen zijn aan een strikt en schriftelijk reglement en ter goedkeuring worden voorgelegd van de verantwoordelijke, of, als het om hemzelf gaat, aan een hogere autoriteit (gouverneur, raad van bestuur,...).

De vrijwillige inzet van de Rotariërs mag en moet zelfs uitgebreid in het licht gesteld worden, waarbij de klemtoon dient gelegd op het altruïsme van de Rotarygeest, waarin alle acties verlopen. Zo kunnen de begunstigden, externe schenkers en het grote publiek begrijpen dat het enkel door het altruïsme en de dienstbaarheid van Rotary International is dat alle acties mogelijk worden.

Sinds de inwerkingtreding van de nieuwe wet op het vrijwilligerswerk, moeten de organisatoren er steeds goed op letten dat deze wordt nageleefd en dat alle vrijwilligers correct verzekerd zijn. Onze drie districten hebben een verzekering 'burgerlijke aansprakelijkheid' afgesloten die alle vrijwilligers dekt. Het is onontbeerlijk dat alle clubs deze verzekering onderschrijven of anderszins garant staan voor de risico's waaraan de vrijwilligers worden blootgesteld.

Wanneer er voor acties een beroep wordt gedaan op derden, hetzij vrienden van Rotariërs, Rotaracters of leden van andere serviceclubs, moeten zij steeds de volledige info krijgen over de ethische aanbevelingen en de recente wet op het vrijwilligerswerk van 3 juli 2005. (Zie bijlage 2).

XII – ETHIEK EN COMMUNICATIE

Het delen van informatie met een min of meer groot aantal personen en het beheer daarvan, vereisen dat bepaalde ethische aanbevelingen worden nageleefd.

Op elk communicatieniveau dient men waakzaam te zijn.

Vooraleer een bericht verspreid wordt, moet men zich ervan vergewissen dat dit gebeurt met respect voor:

- de vertrouwelijkheid van de boodschap, van zijn volledige of gedeeltelijke inhoud;
- de gepastheid van een idee, mening, evaluatie, kritisch oordeel, enz.;
- een redelijk aantal bestemmingen die echt betrokken zijn bij de zaak.

Elk bericht dient getrouw verspreid te worden, zonder interpretatie en beperkt tot het doel en de motivatie van zijn verspreiding.

Als deze aanbevelingen over het hoofd worden gezien, kan dit de oorzaak zijn van ongewenste gevolgen en schadegevallen.

De goede ontvangst van het bericht, de analyse van zijn inhoud en de onuitgesproken nuances moeten in overweging worden genomen vooraleer de boodschap wordt verzonden.

In bepaalde gevallen is niet alles geschikt voor communicatie, en zeker niet eender hoe, om het even wanneer of aan om het even wie. Meestal volstaat het om enkel te communiceren over het noodzakelijke.

Kortom: alle communicatie, of deze nu rechtstreeks of onrechtstreeks gericht is tot Rotariërs of tot niet-Rotariërs, moet 'geïnspireerd zijn' door de ethiek die uitgaat van de daden en de acties van Rotariërs.

XIII – ETHIEK VAN ROTARIËRS BUITEN HUN CLUBS

Ethisch handelen houdt voor een Rotariër niet op wanneer de statutaire vergadering is afgelopen. Wat betreft het dagelijkse professionele, sociale en familiale leven moet elk lid zelf uitmaken of zijn/haar gedrag in overeenstemming is met de geest van de ethische aanbevelingen die in dit luik beschreven staan.

Onze Nederlandse vrienden hebben een methode uitgewerkt waarbij men via werkgroepen kan testen of de clubleden de ethische aanbevelingen toepassen. Deze methode vindt u in bijlage 4.

Hoe kunnen we deze paragraaf beter besluiten dan met een uittreksel uit een recente toespraak van PDG 2170 Bernard Rosen, director van Rotary International 2007-2009: *'De voorschriften van het criterium van de vier vragen moeten uitgebreid worden naar het privé-leven van de Rotariër, in overeenstemming met de officiële doelstellingen van Evanston die in artikel 3 luiden: "De toepassing van het dienstideaal in elk aspect van het leven van een Rotariër: privé, professioneel en in de gemeenschap."*

Deze boodschap belangt mij enerzijds aan als lid van een club en anderzijds als individu in al mijn hoedanigheden.

Als lid van een club word ik uitgenodigd om met mijn vriendinnen en vrienden mijn overtuigingen en mijn enthousiasme te delen en op mijn beurt de overtuigingen van anderen te beluisteren en te respecteren, ook al deel ik ze niet.

Deze houding schraagt ‘de eerbare kring van Rotary’ die maakt dat een Rotaryclub een geheel van vrienden is dat, omdat ze vrienden zijn, anderen helpen, zodat hun vriendschap nog versterkt wordt.

Lid worden van een Rotaryclub is dus beslissen een vriend te zijn om vervolgens de magie van Rotary te ontdekken die maakt dat 1.200.000 mensen over de hele wereld ondanks alles willen negeren wat hen scheidt en koesteren wat hen verbindt. Deze magie heeft ons ook doen inzien dat wij alleen niet veel voorstellen terwijl we samen alles kunnen verwezenlijken en dat anderen helpen een goed gevoel geeft.

Als individu buiten Rotary word ik uitgenodigd tot een persoonlijke handelswijze, coherent in mijn daden en mijn gedachten, die niet inhoudt dat ik mijn gesprekspartners wil overtuigen om hetzelfde te doen of dat ik hun bedoelingen analyseer om na te gaan of ze overeenstemmen met de mijne.

Ik gedraag mij zo voor mijn persoonlijk welbevinden omdat ik Rotariër ben, en trots en gelukkig ben om dat te zijn.’

Bijlage 1. Toespraak van Robert Stuart op het Institute van Sorrento.

Recently I had occasion to discuss my definition of Rotary with a television reporter in Chicago. I responded: professional men and women dedicated to high ethical standards united under the banner of service. She said: “Don’t you think by saying ‘dedicated to high ethical standards’ you are just asking for a challenge.” For too long we have kept to ourselves and not shared one of the significant reasons why Rotary is and will continue to be the magnificent organization that it is: our unswerving commitment to the highest ethical standards.

Remember that Paul Harris closed out his farewell address as President in 1912 stating:

The grandeur of Rotarianism is in its future, not in its past.

The second principle of the Object of Rotary is to encourage and foster “high ethical standards in business and professions”.

Paul Harris also believed that:

A man’s business is the best and truest expression of the man; if the man’s business life is clean, his social life is likely to be.

Today, some would argue that the “business of business is business”. While others would argue that business requires going beyond the mere quest for monetary gain on behalf of shareholders or accumulation of capital. Business ethics must mirror personal ethics, accepting no excuses for immoral or unethical behavior for sake of corporate expediency or gain. Business ethics must accept its own social responsibilities.

Ethics and morals are the guiding stars, they always point the way.

But in today’s times, have we lost sight of them? Look at the hearings and litigation on athletes using performance-enhancing drugs. Look at faked stories in the press or look to governmental contract scandals. Do we even have to mention the Enron, WorldCom, Tyco and Parmalat business culture?

Is our Four Way Test out of date?

U.S. Supreme Court Justice Potter Stewart has said that:

Ethics is knowing the difference between what you have a right to do and what is the right thing to do.

Past R.I. President Richard Evans stated:

“Every man is two things at least—what he seems to be (what others see) and what he is inside. Both are important, but what he is unseen inside is the measure of the man, and can, in part be appraised by the answer to a series of questions such as these (and many more):

What would he do with uncounted money? What would he do if he found something that belonged to someone else—something no one knew he had found? What he would do if he were in a position to take unfair advantage of anyone? How would he work when he is paid by someone without being checked on or watched? What does he think when he is alone – and doesn’t have to think? How faithfully and considerately does he live with his loved ones? How would he act away from home where he was not known?”

In today’s complex society and economy, can we always tell what the right thing to do is?

What happens when the volunteer fire department receives the call and goes out in the country in response? As they approach the fire, they realize that this house which is burning to the ground as they watch is located just outside of the boundary that they are authorized to serve? Would they put out the fire?

The second problem with ethics is even when we know what is right to do, it takes a great strength of character to do it.

What happens when a youth project geared to character building is about to go out of business because of lack of funding, when it is approached with all the money which will save and assure the continuity of the project--but it is from the local adult entertainment theater in direct conflict with the concepts of the youth program? Would they accept the money?

Another challenge is that in doing the right thing, we can be confronted with an unwanted outcome.

What happens when your best friend, one you have worked with for years, possibly decades, commits an act that for anyone else would mean immediate discharge with possible criminal sanctions and you are the person who must act, if anyone? Would you remain silent?

It isn’t like one day we have ethics and the next we have lost them all. We confront the future just one day at a time. Each day brings to us a new and different challenge.

The CEO of Lockheed Martin, Norm Augustine, described the analogy of ethical collapse to the actions of a boa constrictor as it devours its prey. Many believe that a boa constrictor simply wraps itself around you and crushes you this is not the case. It wraps itself around you

and each time you exhale, it tightens up the slack a bit until eventually you can't breathe any more.

Qwest's auditors described the company's deterioration through their accounting treatment initially as "subjective"; soon they were "aggressive" then "more aggressive" and finally "maximum risk". No, loss of ethical conduct is a slow process which we can't even detect as it occurs.

CEO Augustine outlines four tests to apply when facing difficult ethical decisions—First, ask if you are prepared to publicly disclose what you are doing and why you are doing it. Second, ask whether you would feel wronged were someone else to do to you what you are considering doing. Third, would you mind if your mother watched what you are doing. Fourth, when in doubt, don't!

We in Rotary are fortunate we have the Four Way Test—

Is it the truth?

Is it fair to all concerned?

Will it build goodwill and better friendships?

Will it be beneficial to all concerned?

In today's environment of scandal and exploitation, we as Rotarians must take a leading role in standing up for our principles. This little pin should stand as a reminder to each of us of our responsibilities and give others the confidence to think:

"You are a Rotarian. I can trust you."

Unfortunately over the course of the past several years, Rotary's adherence to our principles has been challenged from without and from within. When confronted with circumstances which indicated clear violation of the Rotary ideal of selection of the "best qualified Rotarian" for office and clear violation of the rules prohibiting campaigning and electioneering, Rotarians did not seek to cover up our problem, but rather openly confronted the issues and continue to openly confront them at the district and international levels, particularly where some seek to gain office by trying to gain advantage over others by electioneering.

Similarly, we are challenged by allegations of false membership statistics, Rotarians accused of criminal activities being nominated to office, and Rotarians allegedly involved in sexual abuse of youth exchange students.

It is my hope that our process of immediate and diligent investigation and action, although difficult at times, serves to strengthen our resolve to be ever vigilant in the future and strengthens our beloved Rotary.

We have talked a lot about principles and guiding stars. This same word 'principal', spelled with an "a" rather than an "e" may be defined as 'leader'. Each of you is here because you are a leader within your profession, your community and your club.

Recently a British Rotarian, Mike Webb, put it succinctly—

To be an effective leader in Rotary each one of us must be able to:

Motivate Rotarians to act
Maintain and increase the number of dedicated
Rotarians
Ensure that Rotary remains relevant to our
Membership
Provide direction and guidance
Lead by example

A fellow Rotarian, Albert Schweitzer once said:

Example is not the main thing in influencing others. It is the only thing.

Ethics become real when we see good ethics being applied day by day. Leaders need to model ethical behavior for those they lead. Powerful leaders show through their own behavior how they would expect others to behave. Ethical leadership preserves the aspirations and culture of Rotary. True ethical leadership brings us to the highest form of ethical conduct: where one does the right thing because it is second nature, an immediate reaction without conscious thought and analysis, not because we must debate the nature of our action.

The good news is that there are more people today thinking about and talking about ethical behavior than any other time. This bodes well for the future

Paul Harris was right-

The grandeur of Rotary truly does lie in its future, not in its past.

--And the future lies in this room --in your head, heart and hands and mine.

Thank you for allowing me to share why I feel so strongly about Rotary and all that Rotary Shares.

Bijlage 2. De wet op het vrijwilligerswerk.

De kaderwet van 3 juli 2005, drie keer geamendeerd en vervolledigd door de uitvoeringsbesluiten, omvat volgende belangrijke bepalingen :

1. Zij is zowel van toepassing voor verenigingen zonder winstoogmerk als voor feitelijke verenigingen, dus voor alle Rotaryclubs.
2. Zij is van toepassing voor bestuurders van verenigingen zonder winstoogmerk voor zover ze geen loon krijgen of onderworpen zijn aan een arbeidscontract, wat het geval is voor onze Rotary-vzw's.
3. Een organisatienota met toelichting van de doelstellingen en de werking van de vzw of van de feitelijke vereniging moet ter beschikking gesteld worden van de vrijwilligers. Zij bevat de identiteit van de vereniging, het feit dat de vrijwilligers verzekerd zijn voor burgerlijke aansprakelijkheid, de eventuele vergoedingen voor verplaatsingskosten enz. en het respect voor het beroepsgeheim.
4. De omstandigheden waarin de verzekeringen onderschreven moeten zijn.
5. De berekening van eventuele vergoedingen.

Voor meer details kunt u terecht op de website : www.vrijwilligerswerk.be.

Bijlage 3. De ethische code van de Rotary Foundation

2.070. Code of Ethics

1. Trustees will adhere to applicable laws and regulations in the conduct of Rotary business as well as in their personal lives. As a corporate business entity, The Rotary Foundation is subject to the laws of the various jurisdictions in which it conducts business. The Trustees should adhere to applicable law in order to protect the assets and mission of the Foundation. In addition, in conducting their private lives, Trustees should adhere to applicable law in order to preserve and protect the positive image of Rotary and The Rotary Foundation.

2. Trustees will adhere to the provisions of TRF's articles of incorporation and bylaws.

Trustees have a legal obligation to follow the provisions of TRF's articles of incorporation and bylaws. Moreover, these documents embody the will and wisdom of past members of the Board of Trustees as well as that of the members of the Rotary International Board of Directors, who serve as the democratically elected representatives of RI's membership. Adherence to the terms of these documents garners the trust of the membership and assures that actions are taken consistent with Rotarians' expectations.

3. Trustees will adhere to the provisions of the policies established by the Trustees as documented in the *Rotary Foundation Code of Policies*. Over the years, the Trustees have established policies and procedures, documented in the *Rotary Foundation Code of Policies*, to further the aims of the Foundation as well as to protect its mission. Many of these provisions are Rotary Foundation Code of Policies 54 October 2007 designed to assure good governance and promote an ethical image. Adhering to these policies demonstrates a commitment to these ideals while protecting the Foundation.

4. Trustees will serve for the benefit of The Rotary Foundation and to serve its charitable and educational purposes, as well as its mission of supporting the efforts of RI in the fulfilment of the Object of Rotary, Rotary's mission and the achievement of world understanding and peace.

Trustees will follow the requirements of the Trustee's Policy on Conflicts of Interest. Trustees have a duty of loyalty to The Rotary Foundation. They should put the interests of the Foundation first. The Trustees have adopted a Conflicts of Interest Policy that is designed to preclude even the appearance of any impropriety as to Trustee action. This assures continued confidence by Rotarians in their Foundation.

5. Trustees will not utilize their office for personal prestige and/or benefit. With the authority inherent in an office of importance comes access to special privileges not available to other Rotarians. Taking advantage of such privilege distracts from critical responsibilities and calls into question the commitment to the Objects of Rotary.

6. Trustees will exercise due care in the diligent performance of their obligations to the Foundation. By law, the Trustees have a duty of care to the Foundation. The Trustees should perform their responsibilities with such care, including reasonable inquiry, as ordinarily prudent persons in like positions would use under similar circumstances. Trustees should inform themselves, prior to making a business decision, of all material information reasonably available to them.

7. Trustees will take actions based on an essential fairness to all concerned. Trustees are often faced with decisions that will significantly impact various Rotarian groups and individuals. So as to maintain the confidence of Rotarians that the Trustees act fairly and in the best interests of the Foundation, Trustees, in a manner consistent with the 4-Way Test, should weigh the potential impact of their decisions and treat equally all persons who will be affected.

8. Trustees will promote transparency of important financial information. Trustees are the stewards of the Foundation acting on behalf of Rotary International, Rotary clubs and Rotarians.

Rotarians have a right to access accurate information regarding the financial condition of the Foundation. Transparency in financial operations encourages ethical behavior.

9. Trustees will prohibit and restrict the disclosure, communication, and utilization of confidential and proprietary information. In fulfilling their responsibilities as members of the Board of Trustees, Trustees necessarily have access to confidential and proprietary information.

As part of their duty of loyalty, Trustees should utilize this information only for intended purposes, never for personal ones, and take precautions against accidental disclosure.

10. Trustees will comply with expense reimbursement policies. The Board of Trustees has adopted a policy on the procedures for reimbursement of Foundation related expenditures.

Following these procedures ensures compliance with applicable laws and precludes the appearance of impropriety.

Rotary Foundation Code of Policies 55 October 2007

11. Trustees will interact with RI and TRF staff in a professional and respectful manner and shall understand and abide by Rotary International's non-harassment policy. Trustees come into regular contact with RI and TRF staff. Maintaining a professional and harassment free work environment is essential for staff to successfully perform their responsibilities in providing service to the Foundation and to Rotarians. Moreover, harassment in the workplace can put the assets of the organization at risk. The General Secretary has developed a policy for prevention of harassment in the workplace. What constitutes acceptable interaction may vary among the different cultures represented on the Board of Trustees and in the Secretariat. The harassment policy provides guidance on what is proper interaction with staff. Trustees should be familiar with and adhere to the policy so as to avoid even unintentional improper interaction.

12. Trustees will adhere to this Code of Ethics, encourage other Trustees to do so as well and report any suspected or potential violations to the General Secretary or the Chairman. The efficacy of this Code of Ethics is dependent on compliance of the Trustees. By self-monitoring and encouraging other Trustees to comply with the Policy, the Trustees can assure that the goals of the Policy will be accomplished.

Implementation

The Code of Ethics shall be distributed to and reviewed with incoming trustees as part of their orientation session. It will also be provided to Trustees at least annually. Each Trustee will annually acknowledge that he or she has read the Code and understands and will comply with his or her responsibilities hereunder.

The Code of Ethics will be made available to all Rotarians upon request and will be published on RI's Web site. Additionally, the Code will be published in TRF's annual report, or alternatively, the annual report may refer readers to the version published on RI's Web site.

Interpretation and Enforcement

When made aware of a potential or alleged violation of the Code of Ethics, the General Secretary and the Chairman will provide available details to the Executive Committee. The Executive Committee will then obtain all relevant information and take such action as it deems appropriate, including providing counsel to the alleged violator and providing recommendations to the Board of Trustees for corrective action. Only the Trustees may take

disciplinary action against a trustee, consistent with TRF bylaws and *The Rotary Foundation Code of Policies*. (April 2006 Trustees Mtg., Dec. 122)

Bijlage 4. Het experiment van Rotary in Nederland.

“Ethiek is een kwestie van oefenen, nadenken en communiceren”

De DG's en DGE's in Nederland, bewust van het belang van ethiek binnen Rotary, hebben in 2006 hun goedkeuring gegeven aan een initiatief om de Rotariërs bewust te maken van het belang van “Ethiek en/in Rotary”.

Het uitgangspunt was het volgende :” *vele jaren terug was ethiek een duidelijk begrip, vaak gekoppeld aan vaste morele waarden. In de huidige tijd ligt het moeilijker, de universele waarden zijn er nog steeds, maar de vanzelfsprekendheid van vroeger is verdwenen. Men wordt nu dagelijks geconfronteerd met morele dilemma's die mede door de invloed van de publieke opinie toch minder makkelijk op te lossen zijn dan we denken. Dat dwingt tot meer nadenken.*”

Een nationaal project werd uitgewerkt in samenwerking met Edgar Karssing van de Nyenrode Business Universiteit. Een 40 tal trainers – mede-Rotariërs – werden opgeleid om de workshops onder het motto **“Toets je intuïtie/omgaan met morele vraagstukken”** als gespreksleider/animator te begeleiden. In de workshops gaat het over zaken die men in het dagelijks werk en privé-leven tegenkomt.

De workshop neemt 2,5 u in beslag en behelst een duidelijk **zesstappenplan** met als hoofdmoot : “Wie zijn de betrokkenen en hun belangen en welke voorschriften gelden er” en dit onder de begeleiding van de gespreksleider. In de workshops wordt een **structuur** aangereikt waarmee door de deelnemers op een **rationele wijze** en vooral ook **samen met anderen**, de intuïtie wordt getoetst.

Belangrijk hierbij is dat de aangereikte morele dilemma's (cases) uit de praktijk komen en door de deelnemers zelf ingebracht zijn. Bij de conclusie van de bespreking niet gaat om **goed of fout**, maar wel om de afwegingen, om het beredeneren en om het met elkaar bezig zijn en inhoud te geven aan het gestelde dilemma. Nadenken over ethiek is essentieel; we leven immers in een maatschappij waar vrijwel elk besluit gevolgen heeft voor anderen, in positieve of negatieve zin.

De workshops worden goed voorbereid. De gespreksleider bezoekt twee weken vooraf de club en bespreekt in detail de te volgen procedure. Deze voorbereiding is noodzakelijk voor de goede en efficiënte werking van de eigenlijke workshop.

Belangrijk bij het operationele van de workshop is verschillende criteria in acht te nemen :

- exacte formulering van het probleem : wat is het (morele) kernprobleem?
- volledigheid en inventarisatie van legitieme belangen: wie zijn de belanghebbenden? Partijen, individuen en instanties van wie belangen bij beslissingen in het spel zijn of van wie het welzijn door de beslissing wordt geraakt. Welke belangen vertegenwoordigen ze?
- inachtneming van de terzake doende regelgeving. Wat zeggen de beroepsregels, bedrijfscodes of andere bindende voorschriften?

- volledigheid in de inventarisatie van alle argumenten. Welke argumenten kunnen worden aangevoerd? Pro & contra. Beginsel-gericht vs gevolgen-gericht.
- zorgvuldigheid van de weging. Wat is de conclusie? Weeg de argumenten voor en tegen.
- toets aan morele intuïtie. Sta ik achter de conclusie? Ga ik het werkelijk doen?

Uiteindelijk wordt de conclusie van de groep getoetst aan de werkelijkheid, d.w.z zoals het zich in de praktijk heeft voorgedaan.

Het interessante voor de deelnemers is de “**belevingsfactor**”.

Samenvatting en enkele belangrijke conclusies:

- Er zijn geen kant en klare oplossingen.
- Deze manier van werken vergroot de transparantie en bespreekbaarheid van het besluitvormingsproces.
- Het uitstellen van je persoonlijk oordeel.
- Verbreden van het perspectief door “al-partijdig” naar een vraagstuk te kijken en daarmee zoveel mogelijk relevante argumenten een rol te laten spelen bij de afweging.

Algemene conclusie : **don’t try to solve a moral question, deal with it !**

Noot : Sinds de start van het project zijn reeds meer dan honderd van deze workshops doorgegaan.